

Hvordan kommersialisere storskala lukkede anlegg i sjø?

Et forslag til en overgangsordning
for flytende lukkede anlegg
langs norskekysten.

TITTEL:

Forslag til overgangsordning for flytende lukket teknologi i Norge (2022).

AVSENDER:

Hofseth International & Geelmuyden Kiese

BILDERETTIGHETER:

Pexels (www.pexels.com) under Creative Commons License (2022).

Hofseth og Ovum

*«Klokka tikker:
Vi må insentivere morgendagens
oppdrettsnæring i Norge nå.»*

Roger Hofseth,
Hofseth International

Et dult fra Storfjorden

Introduksjon: Behov for en konverteringsordning

Norsk havbruksnæring har nådd et tak med dagens produksjonsmetoder. Havbruksnæringen i dag har utfordringer knyttet til luseutslipp, utslipp i fjordene og rømminger, men teknologiske nyvinninger kan løse disse problemene. Bærekraftig omstilling må skje fort og på en måte som bevarer lønnsomheten i næringen.

De fleste oppdrettsselskaper i Norge er små- og mellomstore bedrifter som spiller en viktig rolle i lokalsamfunnene der de holder til.

Likevel blir de stadig færre. Hvis man ikke vil at denne trenden skal fortsette er man nødt til å legge til rette for at de små- og mellomstore selskapene kan være med på den bærekraftige omstillingen av norsk havbruksnæring.

Hofseth International anerkjenner arbeidet til Havbruksutvalget som skal jobbe med et helhetlig tillatelsessystem som er ventet offentliggjort i 2023 og miljøteknologiordningen som har vært på høring. Hofseth International mener imidlertid at vi ikke har tid til å vente på et nytt helhetlig tillatelsessystem, og at miljøteknologiordningen, slik den ble sendt på høring, ikke stimulerer til storskala kommersiell produksjon. Det er nettopp industrialiseringen av bærekraftig teknologi i stor skala næringen trenger for å oppnå bærekraftig vekst. I lys av de foreslåtte endringene i skattesystemet for havbruk, og reaksjonene man i ettertid har sett, mener vi at

det er viktigere enn noen gang å stimulere til innovasjon og bærekraftig utvikling i Norge. Klokken tikker og det må skje endringer nå.

Derfor kommer Hofseth International med et forslag til en konverteringsordning for flytende lukkede oppdrettsanlegg i sjø, som vil akselerere omstillingen på en forsvarlig, hensiktsmessig og lønnsom måte – for miljøet og for levedyktigheten til næringen som helhet.

Hofseth International har vært en del av den norske oppdrettsnæringen siden 2001 – og har gjennom årene knyttet tette bånd til både fjordene og lokalsamfunnene som holder liv i vårt langstrakte land. Hofseth International nekter å være en del av problemet. Vi ønsker å være en del av fremtidens bærekraftige løsninger og bane vei for fremtidens oppdrettsnæring.

For Hofseth International er ambisjonene store: Eliminere rømminger og lus, redusere utslipp, beskytte fjordene våre, sikre og skape arbeidsplasser og skape en lønnsom industri for fremtiden.

Lukket produksjon i sjø er en nøkkel for å nå disse ambisjonene, og vi er enig i uttalelse fra Nærings- og fiskeridepartementet i høringsforslag om miljøteknologitillatelser at:

«[D]et [kan] argumenteres for at det er behov for tillatelsesordninger som gir incentiver til innovasjon og teknologiutvikling. Dersom det kommer på plass løsninger som bidrar til et havbruk som i mindre grad enn dagens oppdrett påvirker miljøet, vil det kunne bidra til økt produksjon, verdiskaping og sysselsetting.»

Å stimulere til bærekraftig innovasjon i dagens produksjonsområder vil ikke bare være miljømessig gunstig – det vil kunne bidra til en vekst som også små- og mellomstore bedrifter kan ta del i, og som vil komme hele lokalsamfunn til gode.

Derfor har Hofseth International, i samarbeid med samfunnsbyrået Geelmuyden Kiese, utarbeidet et forslag til en konverteringsordning som kan fungere som en bro frem til en helhetlig næringspolitikk er på plass. I det følgende ønsker vi å bidra med forslag til hvordan en slik konverteringsordning for eksempel kan implementeres som en del av ordningen med miljøteknologitillatelse.

Målet med konverteringsordningen er å insentivere kommersialiseringen av flytende lukket produksjon i sjø og med det muliggjøre en mer bærekraftig og lønnsom oppdrettsnæring, som kan sikre vår konkurransekraft i en tid hvor det også skjer kvantesprang i oppdrettsteknologi som kan tas i bruk i andre land – også de som ikke har geografisk tilknytning til sjø.

Hofseth International ønsker å være med å sikre en brukernær, lønnsom og bærekraftig utvikling av norsk havbruk i årene som kommer. Forslaget er basert på egne erfaringer, kunnskap og innspill fra ledende aktører i næringen og forskning innen feltet i norsk kontekst.

I beste mening,



Administrerende Direktør,
Hofseth International



Innholdsfortegnelse

Introduksjon: Behov for en konverteringsordning	4
1. Hovedinnholdet i forslaget	8
2. Bakgrunnen for forslaget	14
2.1 <i>Behov for lukkede anlegg i sjø</i>	14
2.2 <i>Fordeler ved en konverteringsordning</i>	16
2.3 <i>Forholdet til den foreslåtte miljøteknologiordningen</i>	17
3. Nærmere beskrivelse av forslaget	18
3.1 <i>Innledning</i>	18
3.2 <i>Søknad til Fiskeridirektoratet og forhåndstilsagn</i>	19
3.3 <i>Særskilte miljø- og driftskrav</i>	20
3.4 <i>Klarering av lokalitet</i>	20
3.5 <i>Tillatelse til å sende melding om konvertering</i>	21
3.6 <i>Konvertering av tillatelse</i>	21
3.7 <i>Etablering og drift</i>	22
3.8 <i>Forholdet til trafikklyssystemet</i>	22
3.9 <i>Produksjonsavgift</i>	23
4. Forslag til eget kapittel i tildelingsforskrift til miljøteknologiformål	26



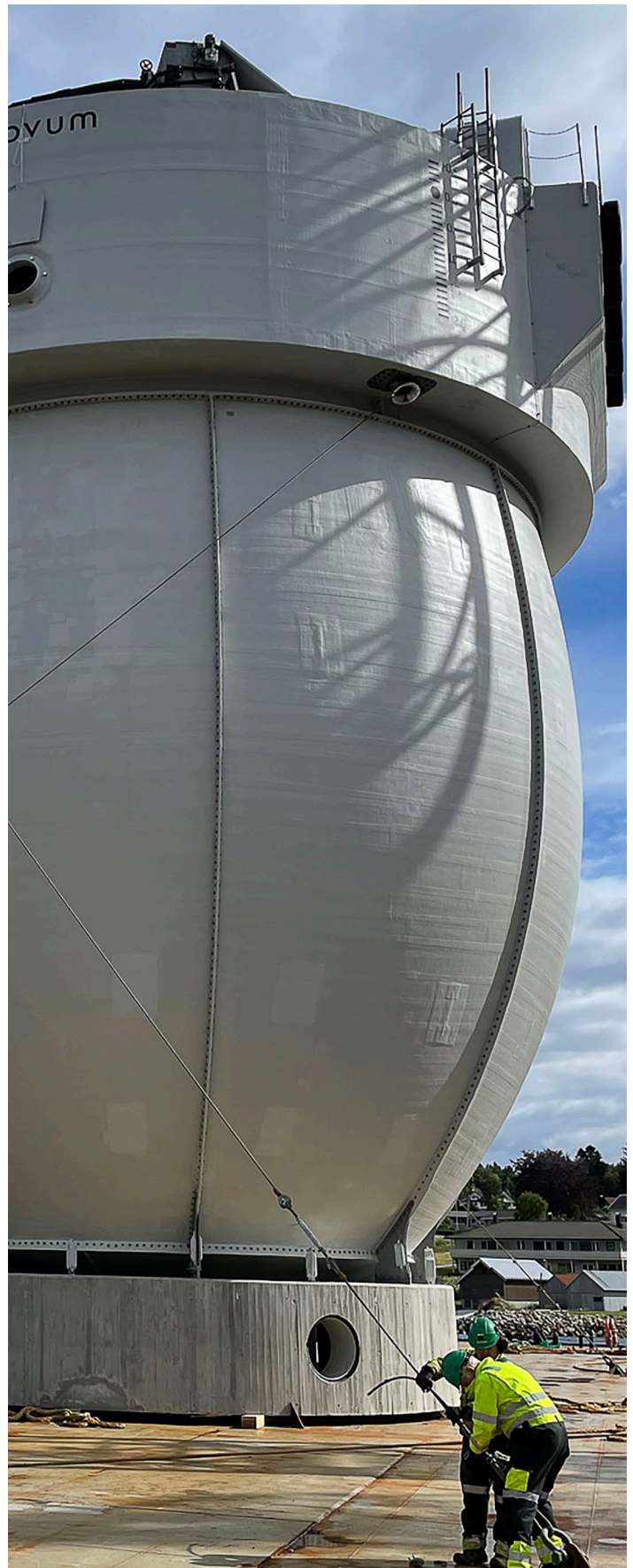
1. Hovedinnholdet i forslaget

Hofseth International ønsker med denne rapporten å komme med et forslag til regelverkendringer som skal legge til rette for flytende lukkede oppdrettsanlegg i sjø, hvor hovedinnholdet i forslaget kan oppsummeres i følgende tiltak:

- Det foreslås at det etableres en søknadsbasert konverteringsordning hvor aktører fortløpende kan søke om å konvertere alminnelige tillatelser til akvakultur av matfisk for laks, ørret og regnbueørret i sjø («ALT-tillatelse») med tillatelser til akvakultur av matfisk for laks, ørret og regnbueørret for flytende lukkede oppdrettsanlegg i sjø («FLO-tillatelse»).
- Det kan søkes om konvertering i samtlige produksjonsområder uavhengig av miljøpåvirkningen innenfor et område, dvs. i både «grønne», «gule» og «røde» produksjonsområder.
- Det foreslås at konverteringsordningen blir en del av den foreslåtte miljøteknologiordningen ved et eget kapittel i (forslag til) forskrift om tildeling av tillatelser til akvakultur med laks, ørret og regnbueørret i sjøvann til miljøteknologiformål¹. Dersom miljøteknologiordningen ikke innføres, kan konverteringsordningen likevel etableres på selvstendig grunnlag.
- Aktører kan løpende søke om å konvertere ALT-tillatelse(r) til FLO-tillatelse(r). For å kunne drifte med en FLO-tillatelse må søker forplikte seg til å drifte i henhold til minimum to av følgende tre miljø- og driftskrav (hvorav krav nr. 1 er absolutt, mens krav nr. 2 og 3 er alternative):
 1. Null utslipp av egg og frittsvømmende stadier av lakselus.
 2. Minimum rensegrad på 50 % slam (partikulært).
 3. Produksjonsenheten skal ha egnet innretning for å hindre at fisk rømmer. Innretningen skal minimum bestå av en dobbel sikring eller annen likeverdig rømmingssikring. Det må kunne dokumenteres at annen likeverdig rømmingssikring er minst like rømmingshindrende som dobbelt sikring².
- Det foreslås at én ALT-tillatelse kan konverteres til tre FLO-tillatelser (forhold 1:3) ved forpliktelse om oppfyllelse av alle de tre foreslåtte miljø- og driftskravene. Videre foreslås at én ALT-tillatelse kan konverteres til to FLO-tillatelser ved forpliktelse oppfyllelse av ett av de to om alternative miljø- og driftskravene (forhold 1:2).

- Fiskeridirektoratet gir søker et forhåndstilsagn om konvertering av ALT-tillatelse dersom søknaden oppfyller betingelsene for tildeling, inkludert et vilkår om at søkeren må inneha minst én alminnelig tillatelse som kan være gjenstand for konvertering.
- På samme måte som etter den foreslåtte miljøteknologiordningen foreslås det for konverteringsordningen at det ikke gjennomføres noen forhåndskontroll av at produksjonsenheter som skal drifte med FLO-tillatelse har en teknisk løsning som er i stand til å oppfylle de særskilte miljø- og driftskravene. Disse foreslås å være effektkrav, og innebærer at kravene som stilles etter konverteringsordningen blir vilkår i den enkelte FLO-tillatelse, som skal være oppfylt til enhver tid under drift.
- Vi foreslår at hver aktør kan søke om konvertering av opp til et maksimalt antall ALT-tillatelser til FLO-tillatelser etter denne ordningen, men at det kan åpnes for å utvide antallet dersom departementet vedtar det.
- Et forhåndstilsagn fra Fiskeridirektoratet gir ingen rettigheter til å få klarert lokalitet. For å drifte med lukkede og semi-lukkede produksjonsenheter i sjø ved å benytte FLO-tillatelser, må det på ordinær måte klareres lokalitet som knyttes til forhåndstilsagnet. Det er likevel naturlig at prosessen kan gå vesentlig raskere for aktører som allerede har lokaliteter hvor det benyttes åpne konvensjonelle oppdrettsmerder, men som nå søker om å benytte annen teknologi på den samme lokaliteten.
- Fiskeridirektoratets forhåndstilsagn bortfaller dersom det ikke er søkt om lokalitet innen seks måneder etter at forhåndstilsagn er gitt, med mindre Fiskeridirektoratet gir fristutsettelse.
- Når lokalitet er klarert, gir Fiskeridirektoratet innehaver av forhåndstilsagn en tillatelse til å sende melding om konvertering av ALT-tillatelse til FLO-tillatelse i henhold til frist som angis i tillatelsen. Frist for å sende melding om konvertering bør være minimum 18 måneder og maksimalt tre år. Frist for innsendelse av slik melding bør ta hensyn til at innehaver, før beslutning om konvertering tas, må:
 1. ha tid til å foreta en investeringsbeslutning og bygge det lukkede eller semi-lukkede oppdrettsanlegget, samt oppnå anleggssertifikat, og
 2. bli gitt en mulighet til å gjennomføre minst én produksjonssyklus i det lukkede eller semi-lukkede oppdrettsanlegget (ved bruk av ALT-tillatelsene før konvertering).
- Når innehaver av en tillatelse til å sende melding om konvertering sender slik melding til Fiskeridirektoratet i henhold til gjeldende frist, skal Fiskeridirektoratet innen to måneder gi en bekreftelse på konvertering fra ALT-tillatelse til FLO-tillatelse, og gjøre nødvendige endringer i Akvakulturregisteret. Når FLO-tillatelse er registrert i Akvakulturregisteret, kan ikke disse konverteres tilbake til ALT-tillatelser.

- Ettersom ALT-tillatelser i dag er tidsubbegrensede foreslås de at det ved en konverteringsordning blir konvertert til tidsubbegrensede FLO-tillatelser.
- Det foreslås at lokaliteter som benytter FLO-tillatelse unntas fra trafikklyssystemet i sin helhet, som blant annet innebærer at det gjøres unntak for nedtrekk etter trafikklyssystemet ved rødt trafikklys.
- Det etableres en hjemmel for regulering av produksjonskapasitet på FLO-tillatelse hvor detaljerte regler om tilbud om vekst på eksisterende FLO-tillatelse fastsettes i egen forskrift.
- Vi foreslår at det ikke skal betales produksjonsavgift på fisk som er oppdrettet i flytende lukkede oppdrettsmerder i sjø, på samme måte som det ikke betales slik avgift for oppdrettsfisk på land.



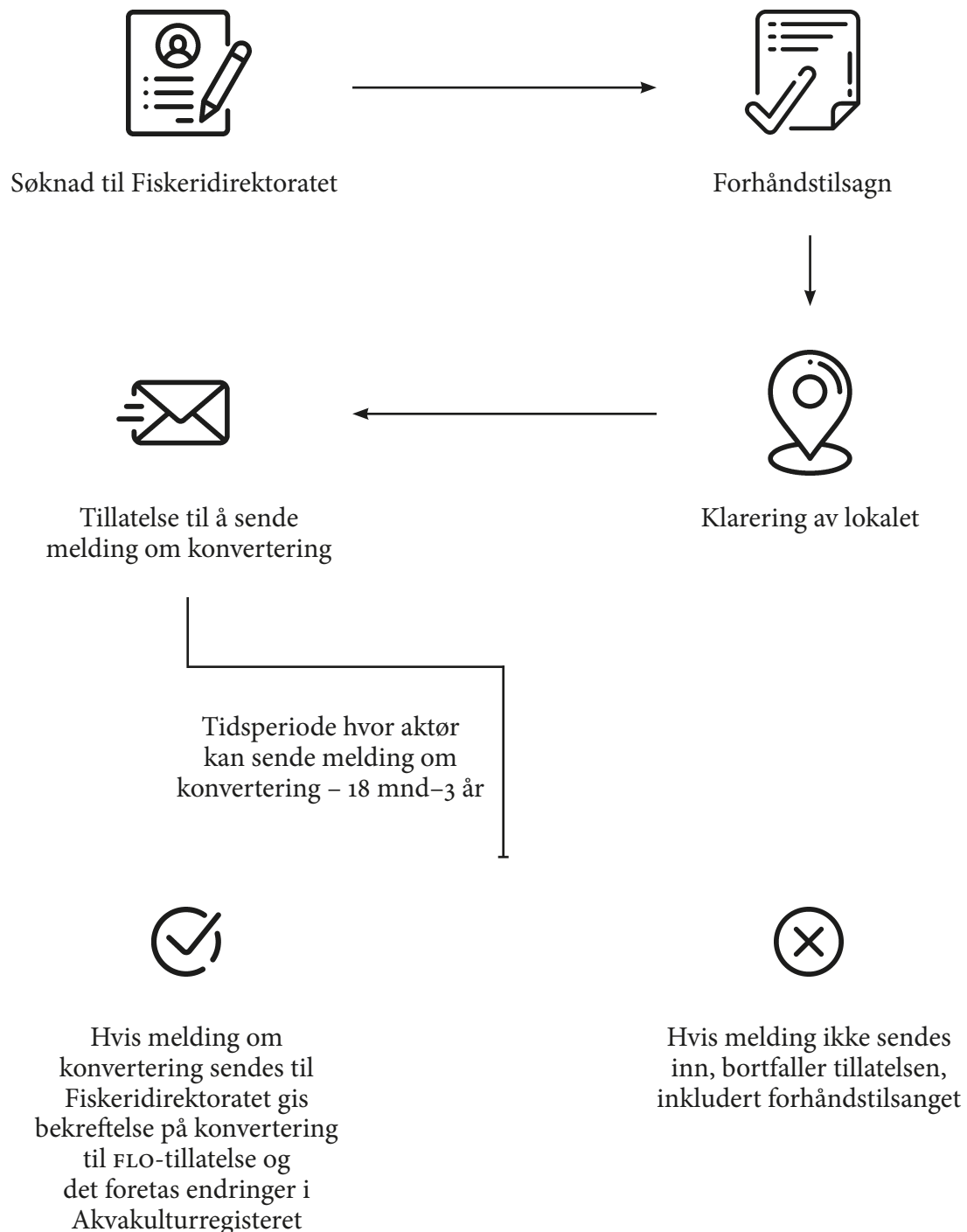
Pilotegget, E2000.

¹ Utkast til forskrift om tildeling av tillatelser til akvakultur med laks, ørret og regnbueørret i sjøvann til miljøteknologiformål datert 11. oktober 2021.

² En tilsvarende plikt til å forebygge og begrense rømming gjelder for landbaserte akvakulturanlegg og følger av § 37 tredje ledd i Forskrift om drift av akvakulturanlegg (akvakulturdriftsforskriften) – Lovdata

Fra søknad til prosessering

Den foreslåtte prosessen fra søknad til prosessering om konvertering og frem til bekreftelse på konvertering av FLO-tillatelse.







Oppdrettslokaliteten på Vindsnes er en av fem lokaliteter der Hofseth produserer fisk i Storfjorden. Planen er å få produsere mer fisk ved hjelp av lukkede anlegg i fjorden.

2. Bakgrunnen for forslaget

2.1 Behov for lukkede anlegg i sjø

Sjømatnæringen er Norges nest største eksportnæring (bak olje- og gassnæringen), og Norge er verdens største produsent av atlantisk laks og regnbueørret. I likhet med andre næringer, møtes oppdrettsnæringen av stadig økende forventninger knyttet til miljø og bærekraft, både fra forbrukere, investorer og samfunnet generelt – i tillegg til formelle krav fra myndigheter. I takt med økende fokus forventes det at sjømatsektoren vil bli gjenstand for ytterligere krav knyttet til miljø og bærekraft. For at Norge skal kunne opprettholde sin posisjon som en internasjonalt ledende hav- og sjømatnasjon, må næringen gis insentiver til å fortsette utviklingen av, og produksjon med, bærekraftige løsninger.

Dagens konvensjonelle produksjonsteknologi med fiskeoppdrett i åpne merder har utfordringer knyttet til miljø. Videre ser vi at manglende tilgang på egnet areal hindrer både effektiv og bærekraftig vekst i oppdrettsnæringen. Også når det gjelder fiskevelferd er det enkelte utfordringer som særlig knytter seg til bekjempelse av lakselus og bruken av rensefisk. Dette er utfordringer som må løses dersom man ønsker å oppnå bærekraftig vekst i næringen.

For Hofseth er ambisjonene og visjonene store; vi ønsker å eliminere rømminger og lus, bedre fiskevelferden, redusere utslipp

knyttet til akvakultur, beskytte fjordene våre, sikre og skape arbeidsplasser og skape en lønnsom industri for fremtiden. Vi mener at lukket produksjon i sjø er sentralt for å nå disse ambisjonene, og vil gjerne dele både erfaringer og kunnskap som vi vil opparbeide om oppdrett i lukket teknologi fremover.

Vi mener at forslaget om en miljøteknologiordning med årlig vekst er en god start.³ Det er likevel vårt klare syn at omstillingen med den foreslåtte ordningen dessverre vil skje for sakte, og ikke i stor nok grad løse de utfordringene vi har i dag.

Aktører som vil drive med oppdrett i flytende lukket teknologi i sjø må inneha alminnelige tillatelser (eventuelt tidsbegrenset særtillatelse) til akvakultur av matfisk for laks, ørret og regnbueørret i sjø. Alminnelige tillatelser er et knapphetsgode som tildeles i tildelingsrunder etter trafikklyssystemet (i tillegg til eventuelle andre særordninger), og har en svært høy markedspris. Flytende lukkede produksjonsenheter i sjø er betydelig mer kostbare å produsere sammenlignet med åpne konvensjonelle oppdrettsmerder. Til illustrasjon koster det – med utgangspunkt i produksjonsenhetene kalt «Egget» – i dag omtrent 115 millioner kroner per flytende lukkede enhet som produseres⁴. Til sammenligning ligger tilsvarende kostnad for et konvensjonelt, åpent akvakulturanlegg på rundt tre millioner kroner per merd. Denne skjevheten i kostnader,

i kombinasjon med at begge produksjonsmåter er gjenstand for samme tillatelsessystem og regelverk for øvrig, bidrar til at den nødvendige omstillingen til mer bærekraftig produksjon i havbruksnæringen går for sakte.

Vi mener at ulikhetene mellom lukket produksjon i sjø og produksjon i åpne merder i sjø, samt behovet for rask bærekraftig omstilling, tilsier at rammeverket bør tilpasses deretter.

I dette innspillet ønsker vi å komme med et konkret forslag til hvordan tillatelsessystemet i større grad kan gi incentiver til økt bruk av flytende lukket oppdrettsteknologi. Vi håper at dere får lest og vurdert vårt innspill med tanke på det videre arbeidet med miljøteknologiordningen, og i arbeidet med å legge til rette for et bærekraftig rammeverk for havbruksnæringen. Det er levert en kortversjon av dette innspillet til Havbruksutvalget.



Pilotegget, E2000.

³ Høring – forslag om etablering av en ny ordning for tildeling av tillatelser til miljøteknologiformål side 3.

⁴ Hofseth har nylig kjøpt halvparten av aksjene i selskapet som eier utviklingstillatelsene tilknyttet merdkonseptet «Egget».

2.2 Fordeler ved en konverteringsordning

For å legge til rette for storskala lukkede anlegg i sjø, mener vi at det er behov for å etablere en søknadsbasert konverteringsordning hvor aktører kan søke fortløpende om å konvertere ALT-tillatelser med FLO-tillatelser. Se en nærmere beskrivelse av forslaget i punkt 3.

Vi mener at en slik ordning kan bidra til å oppfylle følgende formål:

- Incentivere kommersialiseringen av flytende lukket oppdrettsteknologi av hensyn til miljøet; som et bidrag til å eliminere lus, rømning og utslipp – i tillegg til å gi mer fleksibilitet med tanke på tilgang på areal og plassering av oppdrettsanlegg i sjø.
- Bidra til å sikre mangfold og lokalt eierskap ved at små- og mellomstore aktører får mulighet til å investere i bærekraftige fremtidige løsninger i sitt lokalsamfunn, hvor det i dag kan være begrensede muligheter for vekst, og på denne måten både opprettholde og skape lokale/regionale arbeidsplasser ved å muliggjøre vekst i områder som stagnerer på grunn av for stort miljøavtrykk.
- Bidra til mindre press på miljøsituasjonen i et produksjonsområde som er farget rødt eller står i fare for å bli rødt. Konvertering i områder som er moderat påvirket (gult) vil kunne føre til at miljøtilstanden forbedres slik at vekst kan tillates. Konvertering i områder som allerede er grønne, kan føre til frigjøring

av produksjonskapasitet for aktører som ikke ønsker eller har mulighet til å investere i lukket oppdrettsteknologi. Konverteringsordningen er derfor begrunnet i de samme hensyn som ligger til grunn for laksetildelingsforskriften § 4-14 tredje og fjerde ledd om flytting av tillatelser fra produksjonsområder til havs og «biomassebonus», slik formålet med bestemmelsen er beskrevet i høringsnotat om et eget tillatelsesregime for havbruk til havs⁵.

- Gi aktører bedre kontroll på de biologiske prosessene under produksjonssyklusen i sjø, og på denne måten bidra til mer bærekraftig produksjon og bedret fiskevelferd.
- Ordningen vil også være i tråd med lokale, nasjonale og globale tendenser med økt fokus på bærekraftige aktiviteter og samfunnsansvar.
- Bidra til å møte et økende behov for postsmoltproduksjon, som vil øke ytterligere ved etablering av havbruk til havs.

Det er flere som vurderer konvertering som et mulig incentiv til en mer bærekraftig utvikling av oppdrettsnæringen langs norskekysten. I et felles innspill til Havbruksutvalgets arbeid trekker en rekke forskningsmiljøer frem at:

«det [er] viktig at tillatelsessystemet gir muligheter og incentiver til å investere i ny teknologi. Virkemidler kan for eksempel væreprising av MTB og MTB-konverteringsfaktor

for å bytte fra teknologi med utslipp av lus til teknologi som ikke har utslipp av lus, eller har lave utslipp⁶.»

I Menon-rapport 79/2021⁷ tar også Menon Economics til orde for at det er mulig å etablere et virkemiddel som gjør det mulig å konvertere eksisterende tillatelser til nye tillatelser med strengere driftsvilkår, mot at tillatelsene får vokse i størrelse.

2.3 Forholdet til den foreslåtte miljøteknologiordningen

Vi foreslår at en konverteringsordning blir en del av den foreslåtte miljøteknologiordningen ved et nytt eget kapittel i (forslag til) forskrift om tildeling av tillatelser til akvakultur med laks, ørret og regnbueørret i sjøvann til miljøteknologiformål. På denne måten kan den foreslåtte forskriften for eksempel inndeles slik (med konverteringsordningen i kursiv):

- KAPITTEL 1: Innledende bestemmelser
- KAPITTEL 2: Om utlysning, søknad, vilkår og vederlag
- KAPITTEL 3: Tildeling av tillatelseskapasitet etter innovasjonskonkurranse
- KAPITTEL 4: Tildeling av tillatelseskapasitet etter auksjon
- KAPITTEL 4 A: *Konverteringsordning for alminnelige tillatelser til akvakultur av matfisk for laks, ørret og regnbueørret i sjø (nytt kapittel)*
- KAPITTEL 5: Vilkår og avsluttende bestemmelser

Se vårt forslag til nytt kapittel 4 a i (forslag til) forskrift om tildeling av tillatelser til akvakultur med laks, ørret og regnbueørret i sjøvann til miljøteknologiformål i punkt 4 under.

Dersom miljøteknologiordningen ikke innføres, kan vårt forslag om en konverteringsordning likevel etableres på et selvstendig grunnlag. Dette kan for eksempel gjøres i egen forskrift, eller tas inn i eksisterende forskrifter.



Fra Tekna havbrukskonferanse i Trondheim november 2022.

⁵ Høring – etablering av et tillatelsesregime for havbruk til havs og endringer i yttergrensene i produksjonsområdeforskriften se side 40–42.

⁶ Se Innspill fra flere forskningsmiljøer – Havbruksutvalget hvor Tonje Osmundsen (forskningssjef, NTNU Samfunnsforskning), Marit Schei Olsen (forsker 2, NTNU Samfunnsforskning), Ragnar Tveterås (professor, Universitet i Stavanger), Kristine Størkersen (seniorforsker, SINTEF Ocean), Trine Thorvaldsen (seniorforsker, SINTEF Ocean), Heidi Moe Føre (seniorforsker, SINTEF Ocean) og Andreas Misund (master i sosiologi, SINTEF Ocean) har levert et felles hørings-innspill.

⁷ Nye virkemidler for vern av miljø, bedre fiskevelferd og økt verdiskaping se sidene 5, 24–25 og 38.

3. Nærmere beskrivelse av forslaget

3.1 Innledning

For å bedre legge til rette for flytende lukkede oppdrettsanlegg i sjø, foreslår vi at det etableres en søknadsbasert konverteringsordning hvor aktører kan søke fortløpende om å konvertere ALT-tillatelse med FLO-tillatelse. På denne måten mener vi at både hensynet til bestander av vill anadrom laksefisk, opprettholdelse av norsk konkurransekraft og størst mulig verdiskapning for samfunnet kan ivaretas på en bedre måte enn i dag.

Med «ALT-tillatelse» menes i dette forslaget en tillatelse til akvakultur av matfisk for laks, ørret og regnbueørret i sjø som er registrert i Akvakulturregisteret, med unntak av:

- akvakulturtillatelser til særlige formål som tildeles etter forskrift om tillatelse til akvakultur for laks, ørret og regnbueørret (laksetildelingsforskriften) kapittel 6,
- akvakulturtillatelser på land etter forskrift om tillatelse til akvakultur for laks, ørret og regnbueørret (laksetildelingsforskriften) kapittel 7,
- akvakulturtillatelser for matfisk på lokaliteter til havs etter forskrift om tillatelse til akvakultur for laks, ørret og regnbueørret (laksetildelingsforskriften) kapittel 4,
- akvakulturtillatelser som er tildelt etter forskrift om tildeling av løyve til havbruk med matfisk av laks, aure og regnbogeaure i sjøvatn i 2013, og

- akvakulturtillatelser som tildeles etter (forslag til) forskrift om tildeling av tillatelse til akvakultur med laks, ørret og regnbueørret i sjøvann til miljøteknologiformål kapittel 3 og 4 (dvs. miljøteknologitillatelse).

En «FLO-tillatelse» foreslås å omfatte tillatelse til akvakultur av matfisk for laks, ørret og regnbueørret for flytende lukkede oppdrettsanlegg i sjø som er registrert i Akvakulturregisteret som FLO-tillatelse.

For å kunne registrere en FLO-tillatelse må det gjennomføres en prosess i tråd med vårt forslag i kapittel 4 a i (forslag til) forskrift om tildeling av tillatelse til akvakultur med laks, ørret og regnbueørret i sjøvann til miljøteknologiformål; se nærmere om dette i punkt 3.2 til 3.6. For å drifte med FLO-tillatelse må enkelte særskilte miljø- og driftskrav være oppfylt under produksjonen; se nærmere om dette i punkt 3.3.

Forslaget beskrives nærmere i sin helhet i punkt 3.2–3.9 under.

3.2 Søknad til Fiskeridirektoratet og forhåndstilsagn

Vi foreslår at søknad om konvertering behandles løpende av Fiskeridirektoratet. Søknaden sendes på skjema fastsatt av Fiskeridirektoratet, og det må blant annet angis hvilke miljø- og driftskrav søker forplikter seg til å overholde under produksjonen (se punkt 3.3). I skjemaet vil

søker måtte oppgi hvilket tillatelsesnummer det søkes om konvertering for, og andre nødvendige opplysninger for at søknaden skal kunne behandles.

Det foreslås et saksbehandlingsgebyr på kr 24 000 som skal være innbetalt før søknad etter konverteringsordningen behandles av Fiskeridirektoratet, som er tilsvarende gebyr som gjelder etter miljøteknologiordningen og som er vanlig gebyr til statskassen for akvakultursøknader⁸.

Det foreslås at det kan søkes om konvertering i samtlige produksjonsområder, jf. produksjonsområdeforskriften § 3, jf. Vedlegg I, uavhengig av miljøpåvirkningen innenfor et område. Se mer om forholdet til trafikklssystemet i punkt 3.8.

På samme måte som etter den foreslåtte miljøteknologiordningen, foreslås det for konverteringsordningen at det ikke gjennomføres noen forhåndskontroll av om produksjonsenheter som skal drifte med FLO-tillatelse har en teknisk løsning som er i stand til å oppfylle de særskilte miljø- og driftskravene. Disse foreslås å være effektkrav, og innebærer at kravene som stilles etter konverteringsordningen blir vilkår i den enkelte FLO-tillatelse, som skal være oppfylt til enhver tid under drift. Det vil altså være opp til aktøren som innehar FLO-tillatelse i driftsfasen å oppfylle de kravene som stilles etter ordningen. Dersom søknaden kvalifiserer til tilsagn etter konverteringsordningen, gir Fiskeridirektoratet et «forhåndstilsagn» til aktøren som søker om konvertering til FLO-tillatelse. Forhåndstilsagnet gir innehaveren rett til å søke om klarering av lokalitet etter bestemmelsene i laksetildelingsforskriften kapittel 8. Forhåndstilsagnet gir ikke rett til drift.

Vi foreslår at hver aktør bare kan søke om konvertering av maksimalt ALT-tillatelser til FLO-tillatelser etter denne ordningen, men at det kan åpnes for å utvide antallet dersom departementet vedtar det. Denne begrensningen foreslås å også gjelde innenfor samme konsern (jf. regnskapsloven § 1-3) og i relasjon til nærstående (jf. aksjeloven § 1-5).

På denne måten kan konverteringsordningen starte med et «tak» på antall konverteringer, slik at myndighetene har bedre kontroll på hvordan denne tildelingsmåten fungerer i praksis og utvikler seg. For eksempel vil man etter en stund kunne se hvor mange aktører som søker om å konvertere tillatelser, og enten utvide ordningen for flere konverteringer dersom det er rom for det – eller holde igjen dersom det er behov for det.

3.3 Særskilte miljø- og driftskrav

På samme måte som etter den foreslåtte miljøteknologiordningen mener vi at det også bør stilles noen miljø- og driftskrav for å drifte med en FLO-tillatelse. Vi foreslår at søker må forplikte seg til å drifte i henhold til minimum to av de tre følgende miljø- og driftskrav:

1. Null utslipp av egg og frittsvømmende stadier av lakselus.
2. Minimum rensegrad på 50 % slam (partikulært).
3. Produksjonsenheten skal ha egnet innretning for å hindre at fisk rømmer. Innretningen skal minimum bestå av en dobbel sikring eller annen likeverdig rømmingssikring. Det må kunne dokumenteres at annen

likeverdig rømmingssikring er minst like rømmingshindrende som dobbel sikring. «En tilsvarende plikt til å forebygge og begrense rømming gjelder for landbaserte akvakulturanlegg og følger av § 37 tredje ledd i Forskrift om drift av akvakulturanlegg (akvakulturdriftsforskriften) – Lovdata»

Vilkår nr. 1 foreslås å være et absolutt krav for å kunne drifte med FLO-tillatelse. Vilkår nr. 2 og 3 er alternative og søker kan på søknadstidspunktet velge å forplikte seg til ett eller begge av disse kravene. De aktuelle miljø- og driftskravene som søker forplikter seg til å oppfylle i forbindelse med søknaden skal nedfelles som vilkår i den enkelte FLO-tillatelse ved tildeling og vil være bestemmende for antall FLO-tillatelser som tildeles i forbindelse med konvertering.

Det foreslås at søker på samme måte som for de foreslåtte miljøteknologitillatelsene må etablere et program for overvåking og undersøkelser som verifiserer at vilkårene (miljø- og driftskravene) overholdes. Oppfyllelse av kravene skal dokumenteres gjennom et program bestående av trendovervåking og undersøkelser av utslipp fra anlegget. Programmet skal før tillatelsen tas i bruk godkjennes av Fiskeridirektoratet og Mattilsynet. Fiskeridirektoratet kan kreve revisjon av programmet i forbindelse med godkjenning av driftsplan. Undersøkelser skal gjøres av et kompetent organ. Et kompetent organ skal dokumentere relevant faglig kompetanse for oppdragsgiver og være uavhengig oppdragsgiver.

Manglende overholdelse av kravene kan bli møtt med reaksjoner, sanksjoner og endring eller tilbaketrekning av FLO-tillatelsen.

3.4 Klarering av lokalitet

Et forhåndstilsagn fra Fiskeridirektoratet gir ingen rettigheter til å få klarert lokalitet. For å kunne etablere flytende lukkede oppdrettsmerder i sjø ved å benytte FLO-tillatelser må det på ordinær måte klareres lokalitet etter laksetildelingsforskriften bestemmelser. Dette innebærer i hovedtrekk at det må innhentes en rekke tillatelser fra følgende sektormyndigheter før fylkeskommunen gir endelig lokalitetsklarering:

- Kystverket (etter havne- og farvannsloven⁹)
- Mattilsynet (etter matloven¹⁰ og dyrevelferdsloven¹¹)
- Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) (etter vannressursloven¹² der dette er relevant)
- Statsforvalteren (etter forurensingsloven¹³)

Videre skal kommunen avklare forholdet til arealplan, avgi uttalelse og fatte ev. vedtak. Det er kommunen som registrerer og offentliggjør søknaden for allmennheten.

Det er naturlig at prosessen for klarering av lokalitet kan gå vesentlig raskere for aktører som allerede har lokaliteter hvor det benyttes åpne konvensjonelle oppdrettsmerder, men som nå søker om å benytte annen teknologi på den samme lokaliteten.

Vi foreslår at Fiskeridirektoratets forhåndstilsagn bortfaller dersom det ikke er søkt om lokalitet innen seks måneder etter at forhåndstilsagn er gitt, med mindre Fiskeridirektoratet gir fristutsettelse. En slik frist kan bidra til å unngå at enkelte blir sittende på forhåndstilsagn uten å ta reelle steg for å gå over til oppdrett i flytende lukkede akvakulturanlegg i sjø.

Bakgrunnen for forslaget om konvertering er å få en fortgang i kommersialiseringen av flytende lukket oppdrettsteknologi, som er begrunnet ut ifra behovet å ta i bruk miljømessige bærekraftige løsninger i en større skala enn hva miljøteknologiordningen alene legger opp til. Konverteringsordningen bør derfor legge til rette for de aktører som står klar for å konvertere ALT-tillatelse til FLO-tillatelse raskt kan sette i gang.

3.5 Tillatelse til å sende melding om konvertering

Når lokalitet er klarert, gir Fiskeridirektoratet innehaver av forhåndstilsagn en «tillatelse til å sende melding om konvertering» av ALT-tillatelse til FLO-tillatelse i henhold til frist som angis i tillatelsen. Frist for å sende melding om konvertering foreslås å være minimum 18 måneder og maksimalt tre år. Frist for innsendelse av slik melding skal ta hensyn til at innehaver, før beslutning om konvertering tas, må:

- ha tid til å foreta en investeringsbeslutning og bygge det lukkede eller semi-lukkede oppdrettsanlegget, samt oppnå anleggssertifikat, og
- bli gitt en mulighet til å gjennomføre minst én produksjonssyklus i det lukkede eller semi-lukkede oppdrettsanlegget (ved bruk av ALT-tillatelsene før konvertering).

På denne måten vil innehaver kunne ta investeringsbeslutninger, som for eksempel inngåelse av kontrakter for bygging av lukkede oppdrettsmerder, etter at spørsmålet om lokalitet er avklart og tillatelse til å sende

melding om konvertering er gitt. Følgelig får sektormyndighetene foretatt en selvstendig vurdering av søknaden om lokalitetsklarering uten å måtte hensynte at søker har måttet foreta en investeringsbeslutning først.

3.6 Konvertering av tillatelse

Dersom innehaver av «tillatelse til å sende melding om konvertering» sender slik melding til Fiskeridirektoratet i henhold til gjeldende frist, skal Fiskeridirektoratet innen to måneder gi en bekreftelse på konvertering fra ALT-tillatelse til FLO-tillatelse, og gjøre nødvendige endringer i Akvakulturregisteret. Søker kan drifte med ALT-tillatelse helt frem til endelig konvertering er registrert i Akvakulturregisteret, dvs. frem til FLO-tillatelse er registrert i Akvakulturregisteret.

For å konvertere ALT-tillatelse til FLO-tillatelse kreves det ingen særskilt vurdering av om den teknologien som skal benyttes oppfylder miljø- og driftskravene som er beskrevet i punkt 3.3. Dette vil være vilkår som følger tillatelsestypen (FLO-tillatelse), og vil derfor være driftskrav som til enhver tid må være oppfylt når tillatelsen er i «bruk», som tidligere beskrevet i punkt 3.3.

Ved en bekreftelse blir konverteringen endelig, dvs. at det ikke vil være noen angrenerett for konverteringen fra dette tidspunktet. Dette betyr at når konverteringen er registrert i Akvakulturregisteret etter innsendt melding om konvertering, vil ikke FLO-tillatelse kunne konverteres tilbake til ALT-tillatelse. Motsatt vil aktøren beholde sin (opprinnelige) ALT-tillatelse dersom det ikke blir søkt om konvertering fra ALT-tillatelse til FLO-tillatelse innen fristen som er satt i tillatelsen til å sende melding om konvertering.

FLO-tillatelsene avgrenses med tilsvarende maksimalt tillatte biomasse som den konverterte ALT-tillatelse var registrert med i Akvakulturregistret den dato melding om konvertering ble sendt.

Én ALT-tillatelse konverteres til tre FLO-tillatelser (forhold 1:3) ved forpliktelse om å oppfylle alle tre foreslåtte miljø- og driftskrav, og én ALT-tillatelse kan konverteres til to FLO-tillatelser ved forpliktelse om oppfyllelse av ett av de to alternative miljø- og driftskravene (forhold 1:2). På denne måten kan for eksempel produksjonsenheter som ikke oppfyller vilkåret om oppsamling av slam også kunne kvalifisere etter konverteringsordningen.

Ettersom ALT-tillatelser i dag er tidsbegrensede foreslås det at det ved en konverteringsordning blir konvertert til tidsbegrensede FLO-tillatelser.

3.7 Etablering og drift

Etablering og drift i tråd med FLO-tillatelse må skje i henhold til gjeldende akvakulturregelverk, inkludert sentrale forskrifter som NYTEK-forskriften og akvakulturdriftsforskriften .

NYTEK-forskriften skal bidra til å forebygge rømming av fisk fra flytende akvakulturanlegg gjennom å sikre forsvarlig teknisk standard på anleggene og gjelder for enhver som driver akvakultur av fisk i flytende akvakulturanlegg i sjø. Akvakulturdriftsforskriften regulerer drift av alle typer akvakulturanlegg med fisk. Begge forskrifter vil følgelig gjelde også for oppdrettere som innehar FLO-tillatelse (og for alle flytende lukkede akvakulturanlegg i sjø uavhengig av tillatelsestype).

De ovennevnte forskriftene stiller en rekke krav til akvakulturvirksomhet, og før drift kan

etableres i flytende lukkede oppdrettsanlegg i sjø på lokalitet må oppdrettsanlegget ha anleggssertifikat etter NYTEK-forskriften kapittel 7 og en godkjent driftsplan etter akvakulturdriftsforskriften §40, så samme måte som for åpne konvensjonelle oppdrettsmerder.

Det kan også komme flere og andre krav som knytter seg til etablering av og/eller drift av flytende lukkede oppdrettsmerder i sjø i fremtiden som innehaver av FLO-tillatelse må følge.

3.8 Forholdet til trafikkløssystemet

Det foreslås at FLO-tillatelser blir hjemmehørende i det produksjonsområdet tillatelsen blir skrevet ut til. Fiskeridirektoratet kan etter søknad tillate flytting til et annet produksjonsområde. En tillatelse som er flyttet fra et produksjonsområde til et annet kan ikke flyttes på nytt før det har gått minimum to år. Dette vil være likt som for den foreslåtte miljøteknologiordningen.

Vi foreslår at det kan søkes om konvertering uavhengig av miljøpåvirkningen innenfor et produksjonsområde, dvs. i både «grønne», «gule» og «røde» områder. Dette vil kunne bidra til mindre press på miljøsituasjonen i et produksjonsområde som er farget rødt eller står i fare for å bli rødt. Konvertering i som har moderat miljøpåvirkning (gult) vil kunne føre til at miljøtilstanden forbedres slik at vekst kan tillates. Konvertering i områder som allerede er grønne, kan føre til frigjøring av produksjonskapasitet for aktører som ikke ønsker eller har mulighet til å investere i lukket oppdrettsteknologi. Konverteringsordningen er derfor begrunnet i de samme hensyn som ligger til grunn for laksetildelingsforskriften § 4-14 tredje og fjerde ledd om flytting av

tillatelser fra produksjonsområder til havs og «biomassebonus», slik formålet med bestemmelsen er beskrevet i høringsnotat om et eget tillatelsesregime for havbruk til havs .

Videre foreslås det at:

1. drift med FLO-tillatelser unntas fra trafikklyssystemet, som blant annet innebærer at det gjøres unntak for nedtrekk etter trafikklyssystemet ved rødt trafikklys¹⁴, og at
2. det etableres en hjemmel for regulering av produksjonskapasitet på FLO-tillatelse hvor detaljerte regler om tilbud om vekst på eksisterende FLO-tillatelse fastsettes i egen forskrift.

Påvirkning av lakselus på vill laksefisk er i dag den eneste relevante miljøindikatoren etter trafikklyssystemet, og er avgjørende for om næringen kan tilbys økning i produksjonskapasiteten eller ikke. Lokaliteter som benytter FLO-tillatelse og oppfyller miljøkravene under drift, vil være forpliktet til å ha null utslipp av egg og frittømmende stadier av lakselus. Det vil følgelig være naturlig at disse lokalitetene unntas fra trafikklyssystemet i sin helhet. Av samme prinsipp mener vi at det bør gis egne vekstmuligheter på FLO-tillatelser. Det kan også være andre hensyn som gjør seg gjeldende for lukket teknologi, som tilsier at vekst på slike tillatelser bør innrettes på en annen måte enn etter trafikklyssystemet.

Det foreslås en relativt vid hjemmel hvor departementet i forskrift kan gi nærmere bestemmelser om regulering av produksjonskapasitet på FLO-tillatelse. Regulering av vekst på FLO-tillatelser kan blant annet baseres på oppfyllelse av følgende krav:

1. Dokumentert null utslipp av egg og frittømmende stadier av lakselus.
2. Dokumentert minimum rensegrad på slam (partikulært).
3. Dokumentert null rømminger.

På denne måten legges det noen overordnede forutsigbare rammer for mulighetene for vekst på eksisterende FLO-tillatelser, men hvor det likevel legges opp til fleksibilitet med tanke på fremtidig regulering av produksjonskapasitet. Det foreslås derfor at departementet kan fastsette detaljerte regler for tilbud om vekst på eksisterende FLO-tillatelse, herunder ulike krav for å oppnå vekst for FLO-tillatelser som (i) har vilkår om oppfyllelse av samtlige miljø- og driftskrav og (ii) kun har vilkår om oppfyllelse av ett av de to alternative miljø- og driftskravene.

Forslagene ovenfor krever endringer i produksjonsområdeforskriften, som setter rammene for tildeling av alminnelige akvakulturtillatelser i sjø innenfor produksjonsområdene.

3.9 Produksjonsavgift

Vi foreslår at det ikke skal betales produksjonsavgift på fisk som er oppdrettet i flytende lukkede oppdrettsmerder i sjø, på samme måte som det ikke betales slik avgift for oppdrettsfisk på land.

Det følger av forskrift om særavgifter (Forskrift om særavgifter – Lovdata) at «virksomhet som har eller plikter å ha tillatelse til akvakultur av matfisk av laks, ørret og regnbueørret i territorialfarvannet, også når tillatelsen er gitt til særlige formål, unntatt tillatelser til slaktemerd og fiskeparktillatelser» skal registreres for avgift på produksjon av fisk, jf. § 5-1 bokstav n, jf. kapittel 3-24. Produksjonsavgiften

gjelder altså for fisk som er oppdrettet i både åpne og lukkede akvakulturanlegg. Avgiften ble innført med virkning fra 1. januar 2021.

Begrunnelsen for vårt forslag om produksjonsavgiftslette er å redusere driftskostnader ved i større grad fordele risikoen ved flytende lukket produksjon mellom myndigheter og næringsaktører. Videre mener vi at dette vil gi aktører incentiv til å komme i gang med industrialiseringen av flytende lukket produksjon i storskala.

Forslaget om å ikke betale produksjonsavgift på fisk som er oppdrettet i flytende lukkede oppdrettsmerder i sjø krever en forskriftsendring av § 5-1 bokstav n og § 3-24-1, og vil trolig også kreve en definisjon av hva som menes med «lukket produksjon i sjø». Ev. endringer i forskrift om særavgifter¹⁵ må i så fall sendes på høring av Skattedirektoratet på vegne av Finansdepartementet.

⁸ Se Forskrift om gebyr og avgift i forbindelse med akvakulturvirksomhet – Lovdata.

⁹ Lov om havner og farvann (havne- og farvannsloven) – Lovdata.

¹⁰ Lov om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) – Lovdata.

¹¹ Lov om dyrevelferd – Lovdata.

¹² Lov om vassdrag og grunnvann (vannressursloven) – Lovdata.

¹³ Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) – Lovdata.

¹⁴ Forslag om unntak fra nedtrekk ved rødt trafikklys og mulighet for vekst på FLO-tillatelse i gule og røde områder blir også omtalt i FLO SJØ/Stiim Aqua Cluster sin rapport «Bærekraftig vekst med lukkede anlegg i sjø».

¹⁵ Forskrift om særavgifter – Lovdata.





Dagens konvensjonelle produksjonsteknologi med fiskeoppdrett i åpne merder har utfordringer knyttet til miljø. Det haster å finne løsninger som eliminerer problem med rømming, lus og som kan gjøre slam fra næringen til en ressurs.

4. Forslag til eget kapittel i tildelingsforskrift til miljøteknologiformål

I punkt 4 gjengis utkast til forskrift om tildeling av tillatelser til akvakultur med laks, ørret og regnbueørret i sjøvann til miljøteknologiformål i sin helhet, med vårt forslag til ytterligere tekst skrevet i rødt; i tråd med vår beskrivelse av forslaget i punkt 1 og 3 ovenfor.

Utkast til forskrift om tildeling av tillatelser til akvakultur med laks, ørret og regnbueørret i sjøvann til miljøteknologiformål

Hjemmel: Fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet [dato] med hjemmel i lov 17. juni 2005 nr. 79 om akvakultur (akvakulturloven) § 5, § 6, § 7, § 9, § 10, § 21, § 23, § 26 og § 33 a.

KAPITTEL 1.

Innledende bestemmelser

§ 1. Formål

Akvakultur av matfisk etter denne forskriften skal bidra til å utvikle og kommersialisere teknologi som bidrar til å løse miljø- og arealutfordringene som norsk akvakultur med laks, ørret og regnbueørret står overfor.

§ 2. Virkeområde

Forskriften gjelder i sjøvann innenfor produksjonsområdene, slik de er avgrenset gjennom forskrift 16. januar 2017 nr. 61 om produksjonsområder for akvakultur av matfisk av laks, ørret og regnbueørret § 3.

Ved tildeling av tillatelseskapasitet etter denne forskriften gjelder:

- a. Kapitlene 1, 2, 3 og 5 gjelder når tildelingen skjer gjennom en innovasjonskonkurranse
- b. Kapitlene 1, 2, 4 og 5 gjelder når tildelingen skjer gjennom auksjon.
- c. **Kapittel 1, 4 a og 5 gjelder når tildelingen skjer etter en konverteringsordning for tillatelser til akvakultur av matfisk for laks, ørret og regnbueørret i sjø.**

§ 3. Definisjoner

Utslipp av organisk materiale fra fiskeoppdrett vil i denne forskriften deles inn i tre hovedkategorier:

1. Organisk materiale fra begroing på merder
2. Løst organisk og uorganisk materiale
3. Partikulært materiale

Utslipp av organisk materiale fra fiskeoppdrett kan deles inn i tre hovedkategorier 1) organisk materiale fra begroing på merder, 2) løst organisk og uorganisk materiale og 3) partikulært materiale. Begroing er organisk materiale som produseres på oppdrettsstrukturene. De løste organiske stoffene er molekyler og partikler <0,2 µm (mikrometer) som inneholder N eller P og som primært slippes ut ved lekkasje fra fekalier eller fôrspill. De løste uorganiske stoffene er næringssalter som skilles ut ved ekskresjon fra fisken. Partikulært materiale er fôrspill eller fekalier (avføring) fra fisken.

Med «MTB» menes i denne forskriften «maksimalt tillatt biomasse».

Med «ALT-tillatelse» menes i denne forskriften tillatelser til akvakultur av matfisk for laks, ørret og regnbueørret i sjø som er registrert i Akvakulturregisteret, med unntak av:

- a. akvakulturtillatelser til særlige formål som tildeles etter forskrift om tillatelse til akvakultur for laks, ørret og regnbueørret (laksetildelingsforskriften) kapittel 6,
- b. akvakulturtillatelser på land etter forskrift om tillatelse til akvakultur for laks, ørret og regnbueørret (laksetildelingsforskriften) kapittel 7,
- c. akvakulturtillatelser for matfisk på lokaliteter til havs etter forskrift om tillatelse til akvakultur for laks, ørret og regnbueørret (laksetildelingsforskriften) kapittel 4,
- d. akvakulturtillatelser som er tildelt etter forskrift om tildeling av løyve til havbruk med matfisk av laks, aure og regnbogeaure i sjøvatn i 2013, og
- e. akvakulturtillatelser som tildeles etter denne forskriftens kapittel 3 og 4.

Med «FLO-tillatelse» menes i denne forskriften tillatelser til akvakultur av matfisk for laks, ørret og regnbueørret for flytende lukkede oppdrettsanlegg i sjø som er registrert i Akvakulturregisteret etter § 14 f.

KAPITTEL 2.

Om utlysning, søknad, vilkår og vederlag

§ 4. Utllysning av tillatelseskapasitet
Fiskeridirektoratet og fylkeskommunene skal årlig lyse ut tillatelseskapasitet til miljøteknologiformål. Departementet bestemmer når tillatelsene kan lyses ut, søknadsfrist og tillatelseskapasiteten som skal gjøres tilgjengelig i utlysningen. Departementet bestemmer også om tildelingsrunden skal gjennomføres som en innovasjonskonkurranse (kap. 3) eller om tildeling skal skje etter auksjon (kap. 4).

[I 2022 kan Fiskeridirektoratet lyse ut inntil 15 000 tonn MTB for produksjonsområdene samlet.]

Utlysningen skal blant annet inneholde:

- a. opplysninger om hvor søknadene skal sendes
- b. søknadsfrist og informasjon om at søknader som ikke er mottatt av direktoratet innen søknadsfristen vil bli avvist
- c. krav til søknaden
- d. informasjon om tildelingsmetode og minimumskriterier for å kunne tildeles tilsagn
- e. informasjon om at tillatelseskapasiteten tildeles mot vederlag. Dersom tillatelseskapasiteten skal tildeles gjennom auksjon, skal direktoratet opplyse om dette.
- f. Opplysninger om søknadsgebyr

§ 5. *Krav til søknaden og saksbehandlingsgebyr*

Søknaden skal sendes på skjema fastsatt av Fiskeridirektoratet. Det er tillatt å sende søknaden med rekommandert brev eller på elektronisk søknadsskjema. Oppmøte hos den enkelte fylkeskommune, enten personlig eller med sendemann, er også tillatt.

Søknaden anses som komplett innen søknadsfristens utløp, og kan verken endres eller suppleres etter at søknadsfristen har gått ut. Ved oppmøte skal søknaden være mottatt innen den i utlysningsteksten angitte dato kl. 15:00.

Søknader som innkommer etter søknadsfristen som fremkommer av utlysningsteksten, skal avvises.

Søker skal senest innen søknadsfristen ha innbetalt et saksbehandlingsgebyr på kr. 24 000 NOK. Kvittering skal vedlegges søknaden. Manglende innbetaling av gebyr fører til at søknaden avvises.

§ 6. *Vederlag, rett til drift og tilknytning til produksjonsområde*

Ved tilsagn om tillatelseskapasitet skal søker betale vederlag til statskassen. Dersom det skal tas et fast vederlag, fastsettes dette av departementet i forbindelse med hver tildelingsrunde. Dersom tilsagnet er vunnet gjennom auksjon, utgjør vederlaget den vinnende budsummen og innbetaling av fullt vederlag er pliktig.

Frist for å innbetale vederlaget er 15 dager, inkludert helligdager, fra søkeren har mottatt endelig tilsagn. Ved force majeure vil betalingsfristen bli utsatt tilsvarende.

Tilsagnet faller bort dersom vederlaget ikke er betalt innen fristen. Dersom tilsagnet er vunnet i en innovasjonskonkurranse, kan tildelingsmyndigheten gi tilsagn om tillatelse til

neste rangerte søker. Dersom tilsagnet var tildelt gjennom en auksjon, og beløpet i sin helhet ikke er betalt innen fristen kan Fiskeridirektoratet utløse inngitt bankgaranti. Departementet kan kreve erstatning for det tap staten lider som følge av budgivers mislighold av auksjonsbeløpet.

Vederlaget blir ikke refundert ved endringer i rammebetingelser som påvirker lønnsomhet, og heller ikke ved eventuell senere inndragning eller reduksjon av tillatelsens kapasitet på bakgrunn av forhold nevnt i denne bestemmelsen, i akvakulturloven § 9 eller andre lovbestemte forhold.

Tilsagn om tillatelse gir rett til å søke om lokalitet. Retten til drift starter når tillatelsesdokument er skrevet ut. tillatelsesdokumentet kan ikke skrives ut før forvaltningen har avgjort ev. klager på tildeling av tillatelser i den aktuelle tildelingsrunden.

Tillatelsen blir hjemmehørende i det produksjonsområdet tillatelsen blir skrevet ut til. Fiskeridirektoratet kan etter søknad tillate flytting til et annet produksjonsområde. En tillatelse som er flyttet fra et produksjonsområde til et annet kan ikke flyttes på nytt før det har gått minimum to år.

Alt: Tillatelsen har en varighet på 20 år fra tillatelsesdokumentet er skrevet ut, jf. fjerde ledd, hvorefter tillatelsen faller bort.

§ 7. *Særskilte krav til drift av tillatelser tildelt til miljøteknologiformål og vilkår*

Tillatelseskapasitet tildelt etter denne forskriften kan kun utnyttes på lokaliteter der minimum 60 prosent av partikulært materiale samles opp (renses) og der det ikke slippes ut egg og frittsvømmende stadier av lakselus. Dersom det er satt strengere vilkår i tillatelsen gjelder disse. Oppfyllelse av kravene i første og andre ledd skal dokumenteres gjennom et program bestående

av trendovervåking og undersøkelser av utslipp fra anlegget. Programmet skal før tillatelsen tas i bruk godkjennes av Fiskeridirektoratet og Mattilsynet. Fiskeridirektoratet kan kreve revisjon av programmet i forbindelse med godkjenning av driftsplan. Undersøkelser skal gjøres av et kompetent organ. Et kompetent organ skal dokumentere relevant faglig kompetanse for oppdragsgiver og være uavhengig oppdragsgiver.

Tillatelseskapasiteten kan ikke utnyttes på lokaliteter som ikke tilfredsstiller vilkårene, uavhengig av om tillatelseskapasiteten eksempelvis skulle inngå i et felles biomassetak eller andre liknende ordninger.

Ved tildeling av tillatelseskapasitet mot et fast vederlag skal tildelingsmyndigheten sette særskilte vilkår i tillatelsen som medvirker til at kriteriene som var avgjørende for tildelingen blir etterlevd.

KAPITTEL 3.

Tildeling av tillatelseskapasitet etter innovasjonskonkurranse

§ 8. Prioritering av søknader

Dersom departementet bestemmer at tillatelseskapasiteten skal tildeles gjennom innovasjonskonkurranse, skal tildelingsmyndigheten ved prioritering av søknader velge de søknadene som får flest innovasjonspoeng, jf. § 9.

Det kan ikke tildeles mer enn 7500 tonn tillatelseskapasitet til én søker. Taket på 7500 tonn tillatelseskapasitet gjelder uavhengig av antall søknader søker har sendt og gjelder også samlet for alle selskap innenfor samme konsern, jf. regnskapsloven § 1-3. Tildelingsmyndigheten kan heller ikke tilby mer tillatelseskapasitet enn det som er omsøkt i søknaden.

Tildelingsmyndigheten skal, innenfor rammene som følger av andre ledd, først tilby tillatelseskapasitet til søkeren som har søknaden som er rangert nr 1, deretter søkeren som har søknadaden som er rangert som nr 2, osv. inntil all tillatelseskapasitet som er tilgjengelig i den aktuelle runden er allokert.

§ 9. Innovasjonspoeng, miljøpoeng og prioritering av søknader

Søker tildeles innovasjonspoeng ved å forplikte seg til å overholde et eller flere av følgende krav:

- a. rensing av slam
 - 0 POENG Rensegrad 60 % partikulært (min.kravet)
 - 1 POENG Rensegrad 65–70 % partikulært
 - 2 POENG Rensegrad 70–80 % partikulært
 - 3 POENG Rensegrad 80–90 % partikulært
 - 4 POENG Rensegrad 90–100 % partikulært
 - 6 POENG Rensegrad 90–100 % partikulært og løst
- b. Elektrifisering
 - 1 POENG Anlegget, inkludert ev. forflåte er elektrifisert.
- c. Kobber
 - 1 POENG Det brukes ikke kobber for å hindre begroing på anlegg, herunder nøter mv.
- d. merking av fisk
 - 1 POENG All fisk merkes med en metode som gjør fisken sporbar tilbake til lokalitet. Merkemethoden må være godkjent av Mattilsynet.

Dersom det har betydning for tildelingen av tillatelseskapasitet og to eller flere søknader får like mange poeng, skal tildelingsmyndigheten i tillegg vurdere søknadene basert på følgende likeverdige kriterier, der tildelingsmyndigheten gir 0–6 (best) poeng innenfor hver kategori:

- a. Potensial for virkninger og effekter på forskning, samfunn og næringsliv. Planer for deling av kunnskap og anvendelse av resultater
- b. Gjennomføring
(Prosjektleder og -team.
Planer for gjennomføring og organisering av prosjektet)

Dersom søknader fremdeles har samme poengscore, og det er nødvendig for å avgjøre hvilken eller hvilke søknader som skal tildeles tillatelseskapasitet, foretar tildelingsmyndigheten loddtrekning.

KAPITTEL 4

Tildeling av tillatelseskapasitet etter auksjon

§ 10. Tildeling av tillatelseskapasitet gjennom auksjon

Departementet kan bestemme at prioriteringen av søknader skal skje gjennom en auksjon. Dette vil i tilfelle fremkomme av utlysningsteksten.

En søknad om å delta i auksjonen forplikter ikke budgiver til å gi bud.

§ 11. Særskilte krav til søknad ved tildeling av tillatelseskapasitet etter auksjon

Ved innsending av søknad må budgivere akseptere auksjonsreglementet for å kunne delta i auksjonen, og videre:

- a. tilfredsstillende krav til finansiell situasjon i henhold til § 12 og avgi egenerklæring om dette, og
- b. stille bankgaranti i henhold til § 13.

Bare fysiske personer eller selskaper hjemmehørende i EØS eller Sveits kan delta i auksjonen.

For å få utstedt endelig tillatelsesdokument må den fysiske personen enten ha fødselsnummer eller D-nummer. Et selskap må være registrert med organisasjonsnummer i Brønnøysundregistrene.

§ 12. Finansiell situasjon

En budgiver kan ikke:

- a. være ute av stand til å oppfylle sine betalingsforpliktelser,
- b. ha åpnet gjeldsforhandlinger,
- c. være insolvent eller være underlagt begjæring om konkurs eller opphør,
- d. begjært frivillig opphør, eller
- e. være gjenstand for konkursbehandling eller være konkurs.

Budgiver skal gjennom registreringsskjemaet avgi erklæring om egen finansiell situasjon.

§ 13. Bankgaranti

For å kunne delta i auksjonen må budgiver stille en ubetinget og ugjenkallelig bankgaranti på NOK 2 millioner. Beløpet på NOK 2 000 000 – to millioner kroner – innebærer ingen føringer for hva departementet mener produksjonskapasiteten er verdt, og medfører heller ingen begrensning av hvilket beløp man kan by under auksjonen.

Bankgarantien må være utstedt av en bank- eller finansieringsinstitusjon hjemmehørende i EØS-området, og skal være underskrevet av bank/finansieringsinstitusjonen. Garantien må være gyldig til og med tre måneder etter at auksjonen starter. Departementet vil frigjøre garantiene når det ikke lenger er aktuelt å gjøre dem gjeldende.

Bankgarantien skal inneholde informasjonen som fremgår av fastsatt bankgarantiskjema.

Original bankgaranti sendes med rekommandert brev, som merkes med «Auksjon miljøteknologitillatelse [år]», senest 5 uker før auksjonens start:

*Fiskeridirektoratet
Pb. 185 Sentrum, 5804 Bergen*

Budgiver skal i tillegg laste opp en elektronisk kopi av bankgarantien senest 4 uker før auksjonens start.

For søknader mottatt av Fiskeridirektoratet innen søknadsfristen gjelder: Dersom Fiskeridirektoratet ikke har mottatt original bankgaranti 4 uker før auksjonen, men denne foreligger elektronisk, ber direktoratet utstederen om originalen og orienterer budgiveren om mangelen. Dersom den originale bankgarantien ikke er direktoratet i hende 10 virkedager før auksjonen starter, vil budgiveren bli avvist.

§ 14. Nærmere bestemmelser om auksjonen
Departementet kan gi nærmere bestemmelser om gjennomføring av auksjon gjennom forskrift. Departementet kan fastsette detaljerte regler for auksjonen. De detaljerte reglene skal publiseres på Fiskeridirektoratets nettsider.

KAPITTEL 4 A

Konverteringsordning for tillatelse til akvakultur av matfisk for laks, ørret og regnbueørret i sjø

§ 14 a. Søknad om konvertering av ALT-tillatelse med FLO-tillatelse

Innehaver av ALT-tillatelse kan løpende søke om konvertering av slik tillatelse til FLO-tillatelse i henhold til reglene i denne forskriften, jf. § 3. Søknaden skal sendes på skjema fastsatt av Fiskeridirektoratet. Søknaden må angi hvilke miljø- og driftskrav søker forplikter seg til å overholde under produksjonen, jf. § 14 c.

Innehaver av ALT-tillatelse kan søke om å konvertere maksimalt 10 ALT-tillatelse. Denne begrensningen gjelder også innenfor samme konsern (jf. regnskapsloven § 1-3) og i relasjon til nærstående (jf. aksjeloven § 1-5). Det kan søkes om konvertering i samtlige produksjonsområder, jf. forskrift om produksjonsområder for akvakultur av matfisk i sjø av laks, ørret og regnbueørret (produksjonsområdeforskriften) § 3, jf. vedlegg I, uavhengig av miljøpåvirkningen innenfor et produksjonsområde.

Departementet kan vedta at det kan søkes om konvertering av flere ALT-tillatelse enn det som er angitt som maksimalt antall etter andre ledd.

§ 14 b. Saksbehandlingsgebyr

Søker skal ha innbetalt et saksbehandlingsgebyr på kroner 24 000 før søknaden behandles. Kvittering skal vedlegges søknaden.

§ 14 c. Særskilte miljø- og driftskrav for FLO-tillatelse

Oppdrett ved bruk av FLO-tillatelse skal til enhver tid skje uten utslipp av egg og frittsvømmende stadier av lakselus. I tillegg må minimum ett av to følgende miljø- og driftskrav til enhver tid være oppfylt:

1. Minimum rensegrad på 50 % slam (partikulært).
2. Produksjonsenheten skal ha egnet innretning for å hindre at fisk rømmer. Innretningen skal minimum bestå av en dobbel sikring eller annen likeverdig rømmingssikring. Det må kunne dokumenteres at annen likeverdig rømmingssikring er minst like rømmingshindrende som dobbel sikring.

Kravene i første ledd nr. 1 og 2 er alternative krav og søker kan på søknadstidspunktet velge

å forplikte seg til ett eller begge av disse kravene. Det eller de aktuelle miljø- og driftskravene som søker forplikter seg til å oppfylle i forbindelse med søknaden skal nedfelles som vilkår i den enkelte FLO-tillatelse ved tildeling og vil være bestemmende for antall FLO-tillatelser som tildeles i forbindelse med konvertering, jf. § 14 g.

§ 14 d. Forhåndstilsagn

Fiskeridirektoratet gir søker et forhåndstilsagn om konvertering av ALT-tillatelse dersom søknaden oppfyller betingelsene for tildeling i §§ 14 a og 14 b.

Forhåndstilsagnet gir innehaveren rett til å søke om klarering av lokalitet etter forskrift om tillatelse til akvakultur for laks, ørret og regnbueørret (laksetildelingsforskriften) kapittel 6. Forhåndstilsagnet gir ikke rett til drift.

Forhåndstilsagnet bortfaller dersom det ikke er søkt om lokalitet innen seks måneder etter at forhåndstilsagn er gitt, med mindre Fiskeridirektoratet gir fristutsettelse.

§ 14 e. Tillatelse til å sende melding om konvertering

Når lokalitet er klarert, gir Fiskeridirektoratet innehaver av forhåndstilsagn etter § 14 d en tillatelse til å sende melding om konvertering av ALT-tillatelse til FLO-tillatelser i henhold til frist som angis i tillatelsen. Frist for å sende melding om konvertering skal være minimum 18 måneder og maksimalt tre år. Frist for innsendelse av slik melding skal ta hensyn til at innehaver, før beslutning om konvertering tas, må:

- a. ha tid til å foreta en investeringsbeslutning og bygge det lukkede eller semi-lukkede oppdrettsanlegget, samt oppnå anleggssertifikat, og
- b. bli gitt en mulighet til å gjennomføre minst én produksjonssyklus i det lukkede eller semi-lukkede oppdrettsanlegget.

§ 14 f. Konvertering av ALT-tillatelse til FLO-tillatelser

Dersom innehaver av en tillatelse etter § 14 e sender melding om konvertering av tillatelser til Fiskeridirektoratet i henhold til gjeldende frist, skal Fiskeridirektoratet innen to måneder gi en bekreftelse på konvertering fra ALT-tillatelse til FLO-tillatelser, og gjøre nødvendige endringer i Akvakulturregisteret. Når FLO-tillatelser er registrert i Akvakulturregisteret, kan ikke disse konverteres tilbake til ALT-tillatelser.

FLO-tillatelsene avgrenses med tilsvarende maksimalt tillatte biomasse som den konverterte ALT-tillatelse var registrert med i Akvakulturregisteret den dato melding om konvertering ble sendt.

Søker kan drifte med ALT-tillatelse frem til FLO-tillatelser er registrert i Akvakulturregisteret i henhold til første ledd.

Dersom det ikke sendes inn melding om konvertering til Fiskeridirektoratet i henhold til fristen som oppgis i tillatelsen, jf. § 14 e, bortfaller tillatelsen etter § 14 e og forhåndstilsagnet etter § 14 d, og søker beholder sin ALT-tillatelse.

§ 14 g. Konverteringsforhold

Konverteringsforholdet mellom en ALT-tillatelse og FLO-tillatelse skal være som følger:

- a. En ALT-tillatelse konverteres til tre FLO-tillatelser (forhold 1:3) dersom søker forplikter seg til å oppfylle samtlige miljø- og driftskrav angitt i § 14 c, og
- b. En ALT-tillatelse konverteres til to FLO-tillatelser (forhold 1:2) ved forpliktelse om å oppfylle ett av to alternative miljø- og driftskrav angitt i § 14 c.



Vi har et ansvar overfor kommende generasjoner. Her ser vi en ungdom som leser om havbruksnæringen på Hofseth sitt visningscenter på Atlanterhavsparken.

En tidsubegrenset ALT-tillatelse konverteres til tidsubegrensede FLO-tillatelser.

§ 14 h. Program for trendovervåking og undersøkelser av utslipp

Oppfyllelse av kravene i § 14 c skal dokumenteres gjennom et program bestående av trendovervåking og undersøkelser av utslipp fra anlegget. Programmet skal før tillatelsen tas i bruk godkjennes av Fiskeridirektoratet og Mattilsynet. Fiskeridirektoratet kan kreve revisjon av programmet i forbindelse med godkjenning av driftsplan. Undersøkelser skal gjøres av et kompetent organ. Et kompetent organ skal dokumentere relevant faglig kompetanse for oppdragsgiver og være uavhengig oppdragsgiver.

§ 14 i. Innplassering i produksjonsområde

FLO-tillatelser blir hjemmehørende i det produksjonsområdet tillatelsen blir skrevet ut til. Fiskeridirektoratet kan etter søknad tillate flytting til et annet produksjonsområde.

En tillatelse som er flyttet fra et produksjonsområde til et annet kan ikke flyttes på nytt før det har gått minimum to år.

§ 14 j. Unntak fra trafikklyssystemet

Drift med FLO-tillatelser omfattes ikke av forskrift om produksjonsområder for akvakultur av matfisk i sjø av laks, ørret og regnbueørret (produksjonsområdeforskriften) kapittel 3 om regulering av produksjonskapasitet.

§ 14 k. Regulering av produksjonskapasitet på FLO-tillatelse

Departementet kan ved forskrift gi nærmere bestemmelser om regulering av produksjonskapasitet på FLO-tillatelse. Departementet bestemmer når det kan gis tilbud om vekst på eksisterende FLO-tillatelse og kan fastsette detaljerte regler for slikt tilbud.

KAPITTEL 5**Vilkår og avsluttende bestemmelser****§ 15. Tilbaketrekking på grunn av manglende etablering**

Tilsagn om tillatelse eller tillatelse til miljøteknologiformål faller bort dersom det innen tre år etter vedtak om tilsagn ikke er etablert virksomhet med mer en tredjedel av tillatt biomasse.

Innehaver av tilsagn om tillatelse eller tillatelse til miljøteknologiformål kan søke om utsettelse av bortfall av tillatelse. Søknaden må foreligge minimum en måned før tilsagnet eller tillatelsen faller bort. Fiskeridirektoratet kan i særlige tilfeller innvilge en slik søknad for inntil 1 år.

Tilbaketrekking på grunn av manglende etablering gjelder ikke for FLO-tillatelse.

§ 16. Brudd på vilkår

Brudd på de særskilte driftsvilkårene i § 7 og § 14 c eller vilkår i tillatelse til miljøteknologiformål eller vilkår i FLO-tillatelse kan bli møtt med reaksjoner og sanksjoner lov 17. juni 2005 nr. 79 om akvakultur. I medhold av akvakulturloven kan Fiskeridirektoratet trekke tilbake tillatelsen til miljøteknologiformål og FLO-tillatelse, blant annet ved grove eller gjentatte brudd på vilkårene. En tillatelse som er trukket tilbake vil ikke bli tildelt på nytt.

§ 17. Klage

Alt: I saker om klage på vedtak om tildeling av tillatelseskapasitet til miljøteknologiformål er det kun mulig å klage på saksbehandlingsfeil, eller at det foreligger vesentlig svikt eller mangler i måten tildelingsmyndigheten har utøvet sitt skjønn. For øvrig gjelder forvaltningslovens regler om klage.

Klage på vedtak om tildeling av tillatelseskapasitet til miljøteknologiformål avgjøres i en særskilt

oppnevnt klagenemnd. Klagenemnda skal ha en leder med personlig varamedlem, 4 andre medlemmer og to andre varamedlemmer. Medlemmene og varamedlemmene blir oppnevnt av departementet.

Klagenemnda kan avgjøre saker når lederen eller lederen sin vara og minst to andre medlem eller varamedlem deltar. Nemnda avgjør saker med alminnelig flertall. Ved stemmelikhet har leder eller lederen sin vara dobbeltstemme.

§ 18. Tilsyn

Fiskeridirektoratet følger tilsyn med at de særskilte driftsvilkårene og vilkår i miljøteknologitillatelsen og FLO-tillatelsen overholdes. Mattilsynet følger likevel tilsyn med at driftsvilkår eller særskilte vilkår som gjelder utslipp av lakselus eller fiskevelferd overholdes.

§ 19. Søksmålsfrist

Søksmål om forvaltningsvedtak etter denne forskriften er gyldig eller krav om erstatning som følge av vedtaket, skal tas ut innen seks måneder fra det tidspunkt melding om fastsettelse av frist kom frem til vedkommende part. Det kan gis oppfriskning for oversittelse av fristen etter reglene i tvisteloven § 16-12 til § 16-14.

§ 20. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft [dato].



